ΕΤΟΣ Α΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1911 ΑΡΙΘ. 44

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ͵ ΠΕΜΠΤΗ͵

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

(ΙϚ΄. 19—31)

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς δέ τις ἦν, ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ, ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας, εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν

πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε, Πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωσέα καὶ τοὺς Προφήτας, ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, Πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ᾽ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωσέως καὶ τῶν Προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

Πλοῦτος ἄφθονος, παλάτια μεγαλοπρεπῆ, φορέματα πολύτιμα, γεύματα καὶ δεῖπνα πολυτελῆ, καθημερινὴ διασκέδασις, δαψίλεια ὅλων τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, ἰδοὺ ὁ βίος τοῦ πλουσίου τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν. Πτωχεία ἀπερίγραπτος, οὐδὲ καλύβης ὕπαρξις, ῥάκη ἐλεεινὰ καὶ βρωμερά, ψιχία πίπτοντα ἀπὸ τὴν τράπεζαν τοῦ πλουσίου, ἀποτρόπαιοι καὶ ἀθεράπευτοι πληγαὶ εἰς τὸ σῶμα, στέρησις ὅλων τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, ἰδοὺ ὁ βίος τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν. Ἀποθνήσκει ὁ πτωχὸς Λάζαρος καὶ μεταφέρεται ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀγγέλων «εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ». «Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη». Καὶ οἱ δύο ἐγκαταλείπουν τὴν πρόσκαιρον ζωὴν καὶ μεταβαίνουν εἰς τὴν αἰώνιον. Καὶ οἱ δύο φεύγουν ἀπὸ τὴν προσωρινὴν πατρίδα, τὴν γῆν καὶ μεταβαίνουν εἰς τὴν παντοτεινὴν πατρίδα, τὸν οὐρανόν. Καὶ οἱ δύο παύουν νὰ ζοῦν τὴν ἐγκόσμιον ζωήν, καὶ ἀρχίζουν νέαν ζωήν, τὴν ὑπερκόσμιον. Ἀλλ᾽ ὁποία διαφορὰ εἰς τὴν νέαν ζωὴν καὶ τῶν δύο ! Ἡ νέα των ζωὴ καὶ τῶν δύο εἶνε τελείως ἀντίθετος πρὸς τὴν ζωήν, τὴν ὁποίαν ἔζησαν ἐδῶ ! Ὁ ἐν πλούτῳ καὶ ἡδοναῖς καὶ εὐτυχίᾳ ζήσας εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πλούσιος εὑρίσκεται «ἐν βασάνοις» ἐκεῖ. Ὁ ἐν πτωχείᾳ καὶ πείνῃ καὶ στερήσεσι ζήσας εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον πτωχὸς ἀναπαύεται εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ ἐκεῖ. Ὁ ἐν τῇ προσκαίρῳ ζωῇ ἀπολαβὼν ὅλα τὰ ἀγαθὰ «ὀδυνᾶται», κατακαίεται, καὶ ζητεῖ μὲ θερμὴν παράκλησιν μίαν σταγόνα ὕδατος, διὰ νὰ δροσίσῃ τὴν καιομένην «ἐν τῇ φλογὶ» ἐκείνῃ γλῶσσάν του. Ὁ ἐν τῇ προσκαίρῳ ζωῇ δοκιμάσας ὅλα τὰ κακά, «παρακαλεῖται», παρηγορεῖται καὶ εὑρίσκεται ἐν ἀπεριγράπτῳ μακαριότητι.

Ποία εἶνε ἄρά γε ἡ αἰτία τῆς ἀντιθέσεως ταύτης; Μήπως ὁ ἐδῶ πλοῦτος τοῦ ἑνὸς καὶ ἡ πτωχεία τοῦ ἄλλου ; Μήπως δῆλα δὴ ὁ πλοῦτος ἦτο αἰτία νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν αἰώνιον καὶ φοβερὰν καταδίκην ὁ εἷς καὶ ἡ πτωχεία νὰ δοξασθῇ καὶ γείνῃ μέτοχος τῆς αἰωνίου μακαριότητος ὁ ἄλλος; Διότι αὐτὸ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ! Ὄχι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὄχι. Οὔτε ὁ πλοῦτος εἶνε δυνατὸν καὶ δίκαιον νὰ προκαλέσῃ τὴν φοβερὰν καταδίκην τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ἡ πτωχεία νὰ γίνῃ αἰτία τ

ἀνταμοιβῆς του· διότι τότε ὑπαίτιος τόσῳ τῆς τιμωρίας ὅσῳ καὶ τῆς ἀνταμοιβῆς θὰ ἦτο ὁ Θεός, ὁ χορηγῶν τὸν πλοῦτον, καὶ τὴν πτωχείαν πρὸς δοκιμασίαν ἐπιτρέπων· διότι τότε ὁ Θεὸς θὰ ἦτο προσωπολήπτης, παρέχων εἰς τὸν ἕνα καταδίκης καὶ εἰς τὸν ἄλλον σωτηρίας τὰ αἴτια. Ἀλλ᾽ ἡμεῖς γνωρίζομεν καὶ πιστεύομεν «ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεὸς» (Πράξ. Ι΄. 34). Ὄχι λοιπὸν ὁ πλοῦτος, ἀλλ᾽ ἡ κακὴ χρῆσις τοῦ πλούτου, ὄχι λοιπὸν ἡ πτωχεία, ἀλλ᾽ ἡ ἀστένακτος καὶ ἐν ὑπομονῇ ἐγκαρτέρησις εἰς τὴν πτωχείαν, ἰδοὺ τὰ αἴτια τῆς ἀπωλείας τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἄλλου καὶ ὄχι ὁ πλοῦτος αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτόν, ἢ ἡ πτωχεία αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτήν.

Ὁ πλοῦτος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὡς καὶ ὅλα τὰ λεγόμενα ἐπίγεια ἀγαθά, εἶνε δῶρα, τὰ ὁποῖα ὁ ἅγιος Θεὸς χαρίζει εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς ἰδικήν του χρῆσιν καὶ εὐχαρίστησιν καὶ πρὸς ὠφέλειαν καὶ βοήθειαν τῶν ὁμοίων του ἀνθρώπων. Καὶ ὅταν ὁ παντοδύναμος Θεὸς δὲν θέλῃ, οὔτε τὰ ὑποστατικά μας, οὔτε αἱ ἐμπορικαὶ ἐργασίαι καὶ ἐπιχειρήσεις μας, οὔτε τὸ ἐπιχειρηματικόν μας πνεῦμα, οὔτε οἱ κόποι μας, οὔτε ἡ ἱκανότης καὶ ἐπιμέλειά μας, ἠμποροῦν νὰ μᾶς πλουτίσουν. Ὅλαι αἱ πηγαὶ τοῦ πλούτου στειρεύουσι καὶ ξηραίνονται, ὅταν δὲν θέλῃ ὁ ἅγιος Θεός. Περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ καθημερινὴ πεῖρα καὶ παρατήρησις τῶν πραγμάτων δὲν ἀφίνουν τὴν παραμικρὰν ἀμφιβολίαν. Ὁ δοτὴρ λοιπὸν τοῦ πλούτου εἶνε ὁ Θεός. Τὸν χορηγεῖ δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ τὸν ὅρον ν᾽ ἀπολαμβάνῃ μὲν αὐτόν, ἀλλὰ ἐν μέτρῳ καὶ σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον θέλημα, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει νὰ ἐλεῶμεν καὶ νὰ βοηθῶμεν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, νὰ περιποιώμεθα τοὺς ξένους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, νὰ προστατεύωμεν τοὺς ἀδυνάτους καὶ τὰ ὀρφανὰ καὶ ἐν γένει νὰ κάμνωμεν ἔργα θεάρεστα καὶ κοινωφελῆ. Ἐφ᾽ ὅσον λοιπὸν τοιαύτην συνετὴν καὶ λογικὴν χρῆσιν κάμνει ὁ ἄνθρωπος τοῦ πλούτου, ἐφ᾽ ὅσον δῆλον ὅτι ἀποδεικνύει διὰ τῶν καλῶν του ἔργων τὸ αἴσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν δοτῆρα τοῦ πλούτου Θεόν, ἐλεῶν, εὐεργετῶν, ἀγαθοποιῶν, ὄχι μόνον δὲν κολάζεται, ἀλλὰ καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ψυχικήν του σωτηρίαν, ἀλλὰ καὶ ἀποκτᾷ δικαίωμα ἀναφαίρετον διαμονῆς καὶ ἀναπαύσεως ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ πλοῦτος διὰ τὸν τοιαύτην χρῆσιν ποιούμενον πλούσιον εἶνε τὸ κλειδί, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν καὶ τῆς ἐπιγείου καὶ τῆς ἐπουρανίου μακαριότητος, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν· εἶνε ἡ ἀσφαλὴς καὶ στερεὰ κλίμαξ, διὰ τῆς ὁποίας θ᾽ ἀναβῇ εἰς τοὺς οὐρανούς· εἶνε τὸ εἰσιτήριον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· εἶνε ἡ βάσις καὶ τὸ ἀσφαλὲς μέσον τῆς ψυχῆς του σωτηρίας. Ἐφ᾽ ὅσον ὅμως ὁ πλούσιος λησμονεῖ τοὺς θείους ὅρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους τοῦ ἐδόθη ὁ πλοῦτος, ἐφ᾽ ὅσον λησμονεῖ ὅτι αὐτὸς δὲν εἶνε ἰδιοκτήτης καὶ κύριος τοῦ πλούτου, ἀλλ᾽ ὁ Θεός, εἶνε δὲ μόνον οἰκονόμος καὶ διαχειριστὴς αὐτός, ὑπόλογος καὶ ὑπεύθυνος διὰ τὴν διαχείρισιν ταύτην, ἐφ᾽ ὅσον ἐγωϊστικῶς σκεπτόμενος νομίζει ὅτι τὰ

πλούτη τοῦ ἐδόθησαν μόνον καὶ μόνον διὰ ν᾿ ἀπολαμβάνῃ μόνος αὐτὸς καὶ νὰ τρυφᾷ, καὶ νὰ κατεξοδεύῃ εἰς ἀσωτείας καὶ ἀπολαύσεις ἀσυγχωρήτους, ἀδιαφορῶν τελείως διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ἡ ὁποία τὸν ἐγέννησε, τῆς Θρησκείας, τῆς ὁποίας εἶνε ὀπαδός, τῆς κοινωνίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῇ, τῶν ἀδελφῶν του ἀνθρώπων, ἐφ᾿ ὅσον τοιαύτας ἰδέας περὶ πλούτου ἔχων τοιαύτην χρῆσιν αὐτοῦ κάμνει, βεβαιότατα θὰ ὑποστῇ τὴν τύχην τοῦ πλουσίου τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν. Καὶ δὲν εἶνε μόνον αὐτη ἡ μέλλουσα τιμωρία· εἶνε καὶ ἄλλη παροῦσα καὶ ψηλαφητή. Ὁ τοιοῦτος πλούσιος χάνει καὶ τὴν ἀπερίγραπτον χαρὰν καὶ τὴν ἀνεκτίμητον εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται πᾶς ἄνθρωπος εὐεργετῶν τοὺς ὁμοίους του· διότι δὲν εἶνε μικρὰ καὶ ἀσήμαντος ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν βλέπῃ ὅτι μὲ τὰ χρήματά του ἠλευθερώθησαν φυλακισμένοι, ἐχόρτασαν πεινῶντες, ἐνεδύθησαν γυμνοί, ἰατρεύθησαν ἀσθενεῖς, ἐπροστατεύθησαν ἀπροστάτευτοι, ἱδρύθησαν κοινωφελῆ καταστήματα. Ἀνόητος λοιπὸν καὶ ματαία χρῆσις τοῦ πλούτου, καὶ ὄχι ὁ πλοῦτος, προκαλεῖ τὴν ἐπίγειον καὶ αἰώνιον ἀπώλειαν καὶ δυστυχίαν. Λογικὴ λοιπὸν καὶ δικαία χρῆσις τοῦ πλούτου, καὶ ὄχι ὁ πλοῦτος, προξενεῖ καὶ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εὐτυχίαν καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι μακαριότητα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πτωχεία αὐτὴ καθ᾿ ἑαυτὴν δὲν προξενεῖ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ καθὼς εἰς τὸν πλοῦτον δοκιμάζεται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐγνωμοσύνη τοῦ πλουσίου εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ἀγαθοεργίας, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὴν πτωχείαν δοκιμάζεται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀληθινὴ πίστις τοῦ πτωχοῦ, εἰς τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐγκαρτέρησιν, εἰς τὴν ἀγόγγυστον ὑποταγὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐφ᾿ ὅσον λοιπὸν ὁ πτωχὸς ὑποφέρει τὴν κατάστασίν του χωρὶς μεμψιμοιρίας καὶ παράπονα κατὰ τῆς Θείας Προνοίας, ἐφ᾿ ὅσον δὲν φθονεῖ τὸν πλούσιον καὶ δὲν ἐπιδιώκει τὴν βλάβην αὐτοῦ, καὶ πρὸ πάντων ἐφ᾿ ὅσον εἶνε πτωχὸς ὄχι ἀπὸ ὀκνηρίαν καὶ ἀργίαν, ἀλλ᾿ ἀπὸ αἰτίας ἀνεξαρτήτους ἀπὸ αὐτόν, ἡ πτωχεία πράγματι γίνεται παραίτιος τῆς σωτηρίας του, καθὼς βλέπομεν ὅτι συνέβη εἰς τὸν πτωχὸν Λάζαρον τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Ἐφ᾿ ὅσον ὅμως συμβαίνει τὸ ἐναντίον, εἰς τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ συντελέσῃ ἡ πτωχεία διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Ἂς ἀπολαμβάνωμεν λοιπὸν ὅσοι εἴμεθα πλούσιοι τὰ ἀγαθὰ τοῦ πλούτου, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὰς ἐκ τῆς καλῆς χρήσεως αὐτοῦ ἠθικὰς ἡδονάς· ἂς ὑπομένωμεν ὅσοι εἴμεθα πτωχοὶ ἄνευ γογγυσμῶν τὴν πτωχείαν μας, πρὸ πάντων δὲ ἂς μὴ δημιουργῶμεν αὐτὴν διὰ τῆς ὀκνηρίας μας καὶ θὰ ἀπολαύσωμεν καὶ τὴν ἐπίγειον καὶ τὴν οὐράνιον μακαριότητα.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

ΙΒ'.

«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν».

Ἐσήμανε τέλος πάντων ἡ ὥρα, τὴν ὁποίαν ὁ σύμπας κόσμος προσεδόκα πλέον τῶν πέντε χιλιάδων ἐτῶν. Ἡ γῆ ἐσείσθη, ὅπως διαρρήξῃ τὰ δεσμὰ τῆς κατάρας, καὶ σταθῇ ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἀρχεγόνου εὐλογίας. Ἐπέστη τὸ μεσονύκτιον, καὶ τὸ οὐράνιον φῶς ἀνήγγειλε τὴν προσέγγισιν τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Διηνοίχθη τοῦ μνήματος τὸ σπήλαιον, καὶ ὁ μέγας τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου Δεσμώτης ἐξῆλθεν ἐκ τῶν κόλπων τῆς γῆς πλήρης θείας ζωῆς καὶ δόξης, ὡς νικητὴς τοῦ θανάτου καὶ καθαιρέτης τοῦ Ἅδου, ὡς δεσπότης τῆς οἰκουμένης καὶ βασιλεὺς τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ὅλον τοῦτο τὸ θεῖον φῶς, ὅλη αὕτη τῆς Ἀναστάσεως ἡ δόξα καταυγάζει καὶ τὴν λειτουργίαν ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν. Πάντα τὰ μεγάλα γεγονότα, καὶ αἱ περὶ τὸ ἅγιον Μνῆμα φωτοφόροι ἐμφανίσεις ἐπιφαίνονται καὶ ἡμῖν ἐν τῷ ναῷ. Παρατηρεῖτε, ἀδελφοί, ὅταν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ κοινωνικοῦ, ὡσὰν μετὰ νυκτερινὴν γαλήνην, ἐξεγείρεται ἡ ἁγία ζωὴ καὶ ἡ ἱερουργία ἐν τῷ ναῷ· ὅταν ἀνοίγεται τὸ κεκλεισμένον Ἁγιαστήριον, δὲν βλέπομεν αὐτὸ ἐκεῖνο, ὅπερ καὶ ἐν τῇ Ἀναστάσει τοῦ Σωτῆρος ἐγένετο; Τὸ ἀφαιρούμενον παραπέτασμα ὑπομιμνήσκει τὸν σεισμὸν τῆς γῆς, καὶ τὸν λίθον τὸν ἀποκυλισθέντα ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου· αἱ ἀνοιγόμεναι ἅγιαι θύραι δεικνύουσι τὴν διάνοιξιν τοῦ μνήματος καὶ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Θεανθρώπου· ὁ Διάκονος ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας καὶ ἐπιφαινόμενος ἐν αὐταῖς, εἰκονίζει τὸν Ἄγγελον τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ μνήματος καὶ εὐαγγελισάμενον τὴν Ἀνάστασιν. Ἀλλ' ὁπόταν ἴδητε τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἁγίων Δώρων, καὶ ἀκούσητε τὴν φωνήν, «*μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε*», τότε συγκεντρώσατε ὅλον τὸ εὐλαβὲς πνεῦμα, προσηλώσατε ὅλην τὴν ἱκετήριον ὅρασιν, τότε μετὰ πίστεως καθαρᾶς καὶ φόβου Θεοῦ προσκυνεῖτε τῇ μυστικῇ ἐμ-

φανίσει· ἡ ἐμφάνισις αὕτη ἐμφάνισίς ἐστιν αὐτοῦ τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ! Παρατηρήσατε προσέτι καὶ τὴν σοφὴν προσαγόρευσιν, ἣν προσαγορεύει αὐτῷ ἡ ἁγία Ἐκκλησία· ὁ χορὸς τῶν πιστῶν κράζει, «*Εὐλογη-» μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.*» Οὕτως ἡμεῖς ὑπαντῶμεν τῷ ἐκ τοῦ μνήματος ἐγερθέντι Χριστῷ, καθ' ὁμοίωσιν τῶν παίδων τῶν Ἑβραίων, ὡς μεγάλῳ βασιλεῖ ἐξερχομένῳ τοῦ βασιλείου θαλάμου. Ὁμολογοῦμεν αὐτοῦ τὴν Θεότητα καὶ τὸ νικητήριον κράτος ἐπὶ τοῦ θανάτου κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ πιστεύσαντος Θωμᾶ, τοῦ εἰπόντος «*ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου*», «*εὐλογημένος ὁ » ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.*» Ἀκολούθως ἐπιφαίνεται ὁ ἱερουργῶν καὶ εὐλογεῖ τὸν λαὸν λέγων· «*Σῶσον » ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.*» Οἱ παρεστῶτες ἀποκρίνονται διὰ τοῦ ὕμνου, «*εἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλά-» βομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὕρομεν πίστιν ἀληθῆ ἀδιαίρετον Τριάδα » προσκυνοῦντες· αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν*». Ἡ πρὸ τῶν Ἁγίων Πυλῶν ἐπαναλαμβανομένη ἐμφάνισις τῶν ἱερουργούντων σημαίνει τὴν μετὰ τὴν ἀνάστασιν πολλαπλῆν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους ἐμφάνισιν. Ἐν τῇ ἐκφωνουμένῃ εὐλογίᾳ παρέχεται εἰς τοὺς πιστοὺς εἰρήνη, ἣν ὁ Χριστὸς τοῖς Ἀποστόλοις μετέδωκεν. Ὁ χαρμόσυνος ὕμνος τῶν παρεστώτων μαρτυρεῖ περὶ τῆς κεχαριτωμένης ἐμφανίσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος πρῶτον μὲν διὰ τῆς δωρεᾶς αὐτοῦ τῆς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθείσης τοῖς Μαθηταῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Ἀναστάσεως, εἶτα δὲ διὰ τῆς πλουσίας ἐκχύσεως ἐπὶ πάντας τοὺς πιστοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἐπὶ τέλους ἐκ δευτέρου καὶ οἱονεὶ τελευταῖον ἐμφανίζεται εἰς τὸν λαὸν ὁ ἱερουργῶν μετὰ τῶν ἁγίων Δώρων, εἰς σημεῖον τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν τελευταίας τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ ἐμφανίσεως, καὶ εὐλογήσας δι' αὐτῶν σταυροειδῶς τὸν λαόν, ἀπέρχεται, εἰκονίζων δι' αὐτοῦ τὸν Χριστόν, χωριζόμενον ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων, καὶ μετὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐλογίαν ἀνερχόμενον εἰς τοὺς οὐρανούς. Τὰ περιστατικὰ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς διαζωγραφεῖ ἐν τούτοις τοῖς λόγοις· «*Καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ » ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο » εἰς τὸν οὐρανόν.*» Ἡ ἐκφώνησις τοῦ ἱερουργοῦντος, «*πάντοτε νῦν καὶ » ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,*» ὑπομιμνήσκει τοὺς πιστοὺς περί τε τῆς μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς διηνεκοῦς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν χάριτι διαμονῆς, καὶ περὶ τῆς αἰωνίου ἐν οὐρανοῖς ἐνδόξου αὐτοῦ βασιλείας, καὶ ἀντικαθίστησι τὰ λόγια τοῦ Σωτῆρος, ἅτινα ἐξέφρασε τοῖς Ἀποστόλοις ἐν τῇ Ἀναλήψει, «*Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας, » ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος*». Γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι μετὰ βλεμμάτων ἐκδηλούντων χαρὰν προέπεμπον τὸν Κύριον αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ κατέλιπον τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν «*μετὰ χαρᾶς μεγάλης*». Καὶ ἡμεῖς συμμεριζόμεθα ἐντελῶς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ αἰσθήματα, ὁπόταν ἀπονέμοντες τὴν τελευταίαν προσκύνησιν πρὸς τὰ ἅγια Δῶρα, ἀνοίγωμεν τὸ στόμα πρὸς εὐχαριστίαν καὶ αἴνεσιν τοῦ Κυρίου, «*Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεώς σου Κύριε*». Ἰδού, Χριστιανοί μου, αἱ ἱεροπραξίαι, αἵτινες ζωηρῶς καὶ ἐπιφανῶς παριστῶσιν εἰς ἡμᾶς

τὰ τελευταῖα εὐαγγελικὰ γεγονότα, δι᾿ ὧν σαφῶς ἐξεικονίζεται πᾶσα ἡ ἔνδοξος διαμονὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ ἕως αὐτῆς τῆς Ἀναλήψεως.

Διὰ τούτων τῶν ἱεροπραξιῶν ἀποπερατοῦται, οὕτως εἰπεῖν, ἡ θεία Λειτουργία, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ σωτήριος αὐτῶν δύναμις· διότι μήπως εἰς μίαν καὶ μόνην ὅρασιν μυστικὴν συνίσταται πᾶσα ἡ χάρις ἡ παρεχομένη ἡμῖν ὑπὸ τῆς Λειτουργίας; Ἡ ἱερὰ Λειτουργία, ὅπως προηγουμένως εἴπομεν, εἶναι δεῖπνος μυστικός, πνευματικὴ τῶν πιστῶν ἑστίασις. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ ἁγία τροφὴ ἡ στηρίζουσα τὴν καρδίαν; ποῦ ἡ οὐράνιος πόσις ἡ εὐφραίνουσα τὴν ψυχήν; Ἰδού, οἱ πάντες βλέπομεν τὴν δαψιλῆ Θείαν Τράπεζαν, οἱ πάντες ἀκούομεν τὰς προσκλήσεις εἰς τὸν μέγαν πνευματικὸν δεῖπνον «*μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε.*» Τοῦτο ἐκφωνεῖ αὐτὸς ὁ Κύριος, Χριστιανοί μου! Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τὴν ἄνοιξιν τῶν ἁγίων θυρῶν, ὄχι μόνον ὡς ἀναστὰς ἐμφανίζεται ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ ὡς σταυρωθεὶς μεταδίδωσιν ἡμῖν τὸ θεῖον αὐτοῦ σῶμα, καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ αἷμα. Αὐτὸς θέλει ἵνα ἐμπλήσῃ καὶ καθηδύνῃ πάσας ἡμῶν τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν· λέγει καὶ πρὸς ἡμᾶς, ὅπως ἔλεγέ ποτε καὶ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, «*Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου· ψηλαφήσατέ με καὶ » ἴδετε.*» «*Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε πρός με*».

Ἰδοὺ ἀληθῶς ἐκεῖνος ὁ ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ παραβολῇ μνημονευόμενος βασιλεύς, ὅστις «*ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς.*» Ἰδοὺ ἐκεῖνος, ὅστις εἶπεν, «*ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα.*» Ἀλλ᾿ εἶναι ἆρά γε πολλοὶ οἱ ἕτοιμοι διὰ τὸν γάμον; εἶναι ἆρά γε πολλοὶ οἱ ἐκλεκτοί; εἶναι ἆρά γε πολλοὶ οἱ προσερχόμενοι τῇ θείᾳ Τραπέζῃ; οὐδείς! «*Καὶ » ἤρξαντο παραιτεῖσθε πάντες.*» Οἱ Χριστιανοὶ ἀρνοῦνται τὸν Χριστόν, ἀπαλλοτριοῦνται τοῦ Θείου Δείπνου, οὐ μεταλαμβάνουσι τοῦ μεταδιδομένου αὐτοῖς σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ! Ἀλλὰ πρὸς τί πιστεύομεν εἰς τὸν Χριστόν; πρὸς τί καὶ ὀνομαζόμεθα Χριστιανοί; Ποῦ στηριζόμενοι δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν καὶ τὴν μέλλουσαν μακαρίαν ζωήν; Οὐχὶ ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Χριστὸς ἐνηνθρώπησεν; οὐχὶ ὑπὲρ ἡμῶν ἔπαθε καὶ ἀπέθανεν; οὐχὶ δι᾿ ἡμᾶς ἡτοίμασε τὸν οὐράνιον δεῖπνον; οὐχὶ ἡμᾶς ἀναμένει εἰς τὴν μακαρίαν αὐτοῦ δόξαν; «*Καὶ ἤρξαντο παραιτεῖσθαι πάντες*»· πάντες παραιτοῦνται, ὁ μὲν ὑπὸ ἀσχολιῶν, ὁ δὲ ὑπὸ περισπασμῶν, ἄλλος διότι δὲν εἶναι προητοιμασμένος, τινὲς ὑπὸ ἀναξιότητος· οὐδὲν δὲ λέγω δι᾿ ἐκείνους, οἵτινες οὐδ᾿ αἰσθάνονται ὅλως τὴν ἀνάγκην τῆς ἁγίας Μεταλήψεως. Πάντες παραιτοῦνται τῆς θείας Τραπέζης. Ἀλλὰ διατὶ οὐ παραιτοῦνται καὶ τῶν ἀνθρωπίνων Τραπεζῶν; Ὢ, μετὰ ποίας ἀπληστίας οἱ πάντες σχεδὸν παραδίδονται εἰς ἐκείνους τοὺς γηΐνους δείπνους, εἰς ἐκεῖνα τοῦ κόσμου τὰ συμπόσια, ἔνθα τρέφεται μόνη ἡ αἰσθητικὴ σάρξ, ἔνθα θεραπεύεται μόνη ἡ μαινομένη κοιλία!

Ἀλλ᾿ οὐ δυνάμεθα ἴσως ἡμεῖς, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοί, νὰ προσερχώμεθα συχνότερον πρὸς τὴν ἁγίαν Εὐχαριστίαν· ἔστω· ἀλλὰ τοὐλάχιστον βλέπομεν συχνότερον τὰς θείας ἐμφανίσεις τοῦ Χριστοῦ, ὁπόταν ἐπιφαίνωνται ἐν ταῖς ἁγίαις θύραις τὰ μυστικὰ Δῶρα; Βλέπομεν ἆρά γε τὴν Ἁγίαν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου; «*κρατοῦμεν ὡς αἱ Μυροφόροι,*

μετὰ φόβου τοὺς θείους αὐτοῦ πόδας;» Προσκυνοῦμεν, ὡς οἱ Ἀπόστολοι, μετὰ πίστεως τὸν Χριστόν, ἰδόντες αὐτόν; *«ἢ μόνον μετὰ ψυχροῦ διοταγμοῦ ἐκπληττόμεθα ἐπὶ τῇ ὁράσει;»* Βλέπομεν ἆρά γε τὴν θείαν Ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος; Διανοούμεθα ἆρά γε περὶ τῆς μελλούσης ἡμῶν κρίσεως; Ἑτοιμαζόμεθα διὰ τὴν μέλλουσαν Βασιλείαν, καὶ ἀναμένομεν τὴν ἔνδοξον ἐξ οὐρανοῦ κάθοδον τοῦ Κυρίου ἡμῶν;

«Οὐκ οἴδαμεν ποίᾳ ὥρᾳ ὁ Κύριος ἡμῶν ἔρχεται», *«ἀλλ' ἥξει καὶ οὐ χρονιεῖ»*. Ἐπ' αὐτῆς ἔτι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου οἱ Ἄγγελοι ἐβεβαίωσαν τοὺς πιστούς, ὅτι ὁ *«Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν » οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσαντο αὐτὸν πορευόμενον εἰς » τὸν οὐρανόν»*. Τί λοιπὸν ἔσται ἡμῖν, Χριστιανοί μου, ὁπόταν ἐπιφανῇ ὁ Κύριος, καὶ ἀποκαλυφθῇ δικαιοκρισία; Θὰ ἀξιωθῶμεν ἆρά γε νὰ γίνωμεν μέτοχοι τῆς θείας εὐλογίας; Ἀλλ' ὁ μήτε τὴν διάνοιαν μήτε τὴν καρδίαν συγγενεύσας πρὸς τὸν Κύριον, ποῖον ἔλεος δικαιοῦται νὰ ἀναμένῃ; Ὁ κατασκευάσας διὰ τῆς πολιτείας καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ μόνιμον κατοικίαν ἐπὶ τῆς γῆς, πῶς θὰ ἀξιωθῇ νὰ γίνῃ κάτοικος τοῦ οὐρανοῦ; ὁ μόνον ὑπὸ τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου τρεφόμενος, οὗτος θὰ ἀξιωθῇ ποτὲ τῆς θείας μακαριότητος; Δὲν θέλω νὰ ἐκφοβῶ ὑμᾶς, Χριστιανοί μου, παριστάνων τὸν τρόμον, ὑφ' οὗ θέλουσι κυριευθῆ οἱ ἁμαρτωλοί, οἱ ψευδώνυμοι Χριστιανοὶ κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἡμέραν τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ κρίσεως, διότι ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἡμέρας δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παρασταθῇ διὰ λόγων. Περιορίζομαι μόνον εἰς τὸ νὰ ἀποτείνω πρὸς ὑμᾶς τὴν ἑπομένην προτροπήν. Ἐφ' ὅσον ὁ θεῖος οἰκοδεσπότης προσκαλεῖ ἡμᾶς, ἐφ' ὅσον ὁ οὐράνιος θάλαμος δὲν ἔχει ἀκόμη κλεισθῆ, ἐφ' ὅσον ὁ μακάριος Δεῖπνος δὲν ἔχει ἀκόμη παρατεθῆ διὰ μόνους τοὺς ἐκλεκτούς, σπεύσωμεν νὰ ὠφεληθῶμεν ἀπὸ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν προσπαθήσωμεν, νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐξιλεώσωμεν αὐτὸν διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας καὶ ὑπερευλογημένης Μητρὸς αὐτοῦ, τῶν ἱερῶν αὐτοῦ Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, ἵνα ὁ Κύριος ταῖς ἱκεσίαις αὐτῶν ἐλεήσῃ καὶ σώσῃ πάντας ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Σῶτερ ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ! Εὐλογοῦμεν τὴν ἀκατάληπτον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἡμῶν οἰκονομίαν Σου, τὴν θείαν Σου σάρκωσιν καὶ τὴν γέννησιν, τὸ σωτήριόν Σου πάθος, καὶ τὸν θάνατον, τὴν φωτοφόρον Σου ἀνάστασιν, τὴν ὑπερουράνιον ἀνάληψιν, καὶ τὴν μέλλουσαν ἔνδοξόν Σου ἔλευσιν! Εὐχαριστοῦμεν τὴν ἀνεκλάλητόν Σου ἀγάπην τὴν ἀποκαλύψασαν ἡμῖν τὸν μυστικόν Σου Δεῖπνον εἰς ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίας Σου καὶ δωρησαμένην ἡμῖν ἐν τῇ ζωοποιῷ καὶ σωτηριώδει τροφῇ τὸ ἄχραντον Σῶμά σου καὶ τὸ πανακήρατον Αἷμά Σου! Ἐξαιτούμεθα δὲ τὴν ἄπειρόν Σου εὐσπλαγχνίαν, ὅπως καταξιώσῃς ἡμᾶς καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ Βασιλείᾳ Σὲ εὐλογεῖν, Σοὶ εὐχαριστεῖν καὶ Σὲ προσκυνεῖν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.